

**Короткий опис навчальної дисципліни (анотація)
для каталогу вибіркового навчального дисциплін**

«Психологія сім'ї»

(назва вибіркової навчальної дисципліни)

Спеціальність	225 Медична психологія
Освітній рівень	магістр
Термін вивчення(курс)	3 курс
Форма навчання	очна
Кафедра	психології та філософії

Короткий зміст дисципліни: мета навчальної дисципліни – розкрити психологічні особливості сучасної сім'ї, об'єктивні і суб'єктивні умови її розвитку, роль сім'ї в соціалізації особистості майбутнього фахівця.

Завдання:

- визначати, аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання в межах навчальної дисципліни;
- дотримуватися певного наукового підходу у вивченні сім'ї;
- з'ясувати специфіку внутрішніх і зовнішніх детермінант, які спонукають сім'ю до певного стилю життєдіяльності;
- орієнтуватися в наукових уявленнях про нормативні та ненормативні кризи сім'ї, критично їх аналізувати;
- проводити діагностику та корекцію подружніх стосунків на основі наявної достовірної теоретичної інформації;
- використовувати переваги окремих методів дослідження подружніх стосунків;
- знаходити найбільш оптимальні шляхи вивчення конкретної сім'ї з урахуванням індивідуальних особливостей чоловіка та дружини;
- враховувати внутрішній потенціал сім'ї та прогнозувати її перспективи.

Результати навчання: демонструвати розуміння закономірностей та особливостей розвитку і функціонування сучасної сім'ї в контексті професійних завдань; рефлексувати та критично оцінювати достовірність отриманих знань ; використовувати отримані знання на практиці.

Після вивчення курсу студенти повинні **знати:**

- предмет, об'єкт і завдання навчальної дисципліни;
- методологію соціально-психологічних досліджень проблем шлюбно-сімейних стосунків;
- поняття «шлюб» і «сім'я» з точки зору представників різних психологічних напрямів та підходів;
- форми організації шлюбно-сімейних стосунків в історичному контексті;
- особливості функціонально-рольової структури сімейних відносин;
- життєвий цикл сім'ї та динаміку сімейних відносин;
- стилі і помилки у вихованні дітей у сім'ї;

- причини сімейних і подружніх конфліктів, концепції та форми дестабілізації сімейних стосунків;
- основні форми та методи психологічної допомоги дисфункційним сім'ям (подружжя, батьки, діти);

Після вивчення курсу студенти повинні **вміти**:

- орієнтуватись у потоці психологічної літератури, самостійно вивчати і аналізувати наукову літературу;
- розрізняти конфліктні, кризові і проблемні сім'ї;
- розрізняти дисфункційні та функціонально неспроможні сім'ї;
- виявляти рівень психологічного здоров'я сім'ї;
- проводити діагностичну та просвітницьку роботу з сім'єю;
- проводити виховні бесіди/тренінги зі старшокласниками, батьками із проблем підготовки до сімейного життя, профілактики й усунення конфліктних ситуацій у родині, виховання та розвитку дитини у сім'ї;
- надавати рекомендації членам родини з метою покращення психологічного мікроклімату у сім'ї, сприяння задоволенню потреб та гармонійному розвитку членів родини.

Орієнтовний перелік тем навчальних занять (лекцій, практичних):

1. Об'єкт, предмет і завдання психології шлюбно-сімейних стосунків.
2. Процес і методи соціально-психологічних досліджень сімейно-шлюбних стосунків.
3. Форми організації шлюбно-сімейних відносин в історичному контексті.
4. Тенденції розвитку альтернативних форм шлюбно-сімейних стосунків на сучасному етапі.
5. Функціонально-рольова структура сімейних відносин.
6. Порушення структури і функціонування сімейної системи.
7. Динаміка шлюбно-сімейних стосунків.
8. Специфіка сімейного і подружнього конфлікту. Аналіз причин конфліктів у шлюбі та сім'ї.
9. Концепції і форми розпаду сімейних стосунків.
10. Шляхи профілактики дестабілізуючих явищ у шлюбно-сімейних стосунках.

Перелік компетентностей, здобуття яких буде забезпечувати навчальна дисципліна:

Загальні компетентності:

- Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
- Здатність застосовувати набуті знання у практичних ситуаціях.
- Знання та розуміння предметної галузі та розуміння професії.
- Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
- Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
- Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
- Навички міжособистісної взаємодії.
- Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.
- Прийняття та фахова робота з культурально-ментальним розмаїттям.
- Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).
- Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.
- Здатність до прийняття фахового рішення.
- Розвиток фахової інтуїції, передбачення та прогнозування.
- Особистісна прихильність до фаху, мотивація на досягнення у фаховій діяльності.
- Саморегуляція та управління власним функціональним станом, високі компенсаторні можливості та психологічна і психічна відновлюваність.
- Здатність до багаторівневої рефлексії та потреба в постійному самоусвідомленні.

Фахові компетентності:

- Здатність до професійного мислення на підставі аналізу та синтезу феноменів, симптомів та синдромів різних видів патології та вад розвитку.
- Здатність до узагальнення інформації щодо суб'єктивних і об'єктивних проявів психологічних проблем, субклінічних хворобливих станів та захворювань.
- Здатність встановити психологічний контакт з пацієнтом.
- Здатність до осмислення і формулювання повного функціонального діагнозу в т.ч. реєстр-синдрому з урахуванням оцінки фізичного й психічного розвитку та диференційної діагностики.
- Оцінка необхідності, вибір об'єму, оптимальних методів для здійснення медичного та психологічного впливу з метою відновлення стану здоров'я, профілактики соматичних, психічних та психосоматичних розладів.
- Здатність до опанування і практичного використання методів психологічного та психотерапевтичного впливу.
- Здатність враховувати вікові та гендерні особливості пацієнта при обранні засобів та методів психологічної допомоги.
- Здатність використовувати інноваційні технології в процесі надання психологічної допомоги.
- Визначати характер заходів психологічної допомоги шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами.
- Оцінювання впливу навколишнього середовища на стан здоров'я населення (індивідуальне, сімейне, популяційне).
- Знання та використання на практиці деонтологічних норм роботи лікаря-психолога.
- Знання правових підстав роботи лікаря в Україні.

Перелік науково-педагогічних (педагогічних) працівників, які забезпечуватимуть проведення навчальної дисципліни:

Тимофієва Марина Пилипівна – кандидат психологічних наук, доцент.

Любіна Любов Анатоліївна – кандидат психологічних наук, старший викладач.

Осипенко Вікторія Анатоліївна – кандидат психологічних наук, викладач.